

Naslov: Agrar iščekuje strategiju i investicije

3084

SUBOTICA -

Cilj 2. poljoprivrednog foruma "Hrana za Evropu" u organizaciji beogradskog Ekonomskog instituta bio je da se analizira stanje, izazovi, šanse i perspektive i da koristeći najbolju praksu, učesnici predlože rešenja u cilju davanja preporuka za kreiranje nove strategije i agrarne politike Srbije, a radi adekvatnijeg prilagođavanja, što boljeg korišćenja potencijala i jačeg pozicioniranja agroprivrede Srbije u zajedničkoj poljoprivrednoj politici i na tržištu EU.

Tokom subotičkog foruma stotinak učesnika među kojima su predstavnici Svetske banke i Evropske komisije, resornih ministarstva Srbije i Hrvatske, Vlade Vojvodine, Privredne komore Srbije (PKS), generalni direktori i menadžeri poljoprivrednih i prehrambenih kompanija, činovnici banaka i osiguravajućih kuća, predstavili su dosadašnje tendencije, sadašnje stanje, izazove, rizike i perspektive prilagođavanja agroprivrede Srbije u najzahtevnijoj fazi pristupanja Evropskoj uniji, u fazi od kandidature do članstva u EU.

Knežević: Bolji dani za agrar

Ministar za poljoprivredu Goran Knežević je na Forumu najavio bolje dane za poljoprivredu i tu tvrdnju obrazložio sadašnjim i budućim povećanjem agrarnog budžeta, donošenjem zakona o podsticajima sa dugoročnom važnošću, kao i ponudom da gazdinstva imaju šansu da budu partneri sa državom u investicijama u sisteme za navodnjavanje.

Ševarlić: Srpski farmer hrani 15, a Nemački 156 potrošača

Predsednik Društva agrarnih ekonomista Srbije Miladin Ševarlić, poručio je da država u oblasti poljoprivrede više nema prava na nijednu grešku, jer ih je u prošlosti bilo i previše, i to u svim sektorima, i da je zbog toga važno da nova strategija poljoprivrede obuhvati poljoprivrednike-farmere, prerađivačku industriju i prateće delatnosti.

On je podsetio da 40 odsto prometa roba iz agrara prolazi kroz takozvanu sivu zonu i da tu gube svi – država, jer nema dotoka novca u budžet, a i sve druge institucije u sistemu.

On je bio kategoričan i izrekao je zahtev državi da bez razlike na sve pritiske, pa i zabranu ulaska u Svetsku trgovinsku organizaciju, ne dozvoli upotrebu genetski modifikovanog semena i hrane u Srbiji.

Prema većini izlaganja, Srbija ima sve uslove da poveća vrednost svoje poljoprivredne proizvodnje, koja je sada šest milijardi, a da jedno poljoprivredno gazdinstvo, koje sada hrani 15 potrošača, poveća svoju produkciju, jer je u Nemačkoj broj onih koje snabdeva farmer 156.

Suficit u izvozu agrara i njegovo tumačenje kao izuzetno uspešno, kako se čulo, nije realno. Naime, analitičari tvrde da je Srbija po izvozu na kraju lestvice u Evropi, jer ta vrednost po hektaru ne prelazi 450 dolara.

Kobiljski: Unaprediti proizvodnju 4F

Direktor Instituta za ratarstvo i povrtarstvo Borislav Kobiljski je rekao da buduća strategija razvoja treba da promovise zaštitu biodiverziteta, očuvanje prirodnih resursa, održivo korišćenje, povećanje plodnosti zemljišta i razvoj novih tehnologija.

Prema njegovim rečima Srbija treba, kao i EU, da unapredi proizvodnju 4F: food (hrana), feed (hrana za životinje), fuel (gorivo) i fiber (vlakno).

Naslov: Agrar iščekuje strategiju i investicije

3131

Kostić: Novac za navodnjavanje nije problem

Na primedbu novinara da na skupu "Hrana za Evropu" nema poljoprivrednika predsednik MK Grupe, Miodrag Kostić je rekao da su prisutni lideri u proizvodnje hrane, MK i Viktorija grupa.

U svom izlaganju on je rekao da je u ovoj sušnoj godini MK grupa postigla prinos kukuruza na navodnjavanim parcelama od 13,5 t/ha i dodao da nije teško doći do novca za navodnjavanje svih 18.000 hektara koliko MK grupa poseduje već je problem što je ta površina isparčana na 74 parcele, te se založio za ubrzano ukрупnjavanje zemljišnih kompleksa.

Na opasku o strateškom partnerstvu MK grupe sa globalnim liderom u proizvodnji GMO semena, kompanijom "Monsanto", Kostić je odgovorio da je protiv gajenja GMO, da sa "Monsantom" sarađuju na proizvodnji konvencionalnog semena kukuruza i da su lane za polovinu povećali izvoz tog semena u Rusiju i Ukrajinu.

Klark: Imate potencijal, nedostaju investicije

Predstavnici Svetske banke i Evropske komisije na skupu poručili su da je kvalitet podrške poljoprivredi bitniji od kvantiteta i da su potrebna veća investiciona ulaganja u tu oblast kako bi se iskoristio ogroman poljoprivredni potencijal koji Srbija ima u proizvodnji, preradi i izvozu.

Oni su istakli i značaj doslednosti poljoprivredne politike, kao i komunikacije vlade, poljoprivrednika, proizvođača, resornih udruženja.

Direktor za međunarodne odnose i proširenje u okviru Generalnog direktorata za poljoprivredu i ruralni razvoj Evropske komisije Džon Klark označio je kao ključne probleme na globalnom nivou rast troškova inputa, nestabilnost cena, snagu poljoprivrednika u lancu proizvodnje hrane i nedovoljan diverzitet proizvoda.

On je ukazao da reforma zajedničke poljoprivredne politike na nivou EU treba da reši te probleme.

Srbija ima ogroman potencijal kada je reč o poljoprivredi i kao proizvođač, i kao izvoznik i kao prerađivač, ocenio je Klark, označivši kao problem i nedovoljan iznos investicija u poljoprivredi, nepredvidivost sektorskih politika, odnosno njihove česte promene.

On je dodao da, kada se radi o investicionoj klimi, Srbija treba da uvede veću stabilnost poljoprivredne politike, kao i da napusti vezani i pređe na direktni sistem podrške poljoprivrednicima, koji je pravičniji, ne izaziva poremećaje na tržištu i omogućava planiranje unapred.

Prema njegovim rečima, Srbija bi mogla da unapredi svoje rezultate tako što će formirati efikasne administrativne strukture - za plaćanje i reviziju, kako bi mogla da koristi sredstva EU za ruralni razvoj na koja ima pravo od sledeće godine.

Klark je pozitivno ocenio namere Vlade Srbije da se poveća podrška poljoprivredi za 30 i 40 odsto, ocenivši da će predvidivi zakonski i sektorski okvir doprineti da poljoprivreda bude privlačnija investitorima, što bi moglo biti rešenje i za postojeće ekonomske probleme.

Odgovarajući na pitanja učesnika Foruma, on je rekao da se preferencijalna kvota za izvoz šećera u EU neće menjati jer je razumna i izrazio nadu da Srbija neće tražiti odlaganje liberalizacije tržišta mlečnih proizvoda planirano za 2014. godinu.

Krej: Direktna plaćanja prepreka restrukturiranju

Naslov: Agrar iščekuje strategiju i investicije

947

Stručnjak Svetske banke za poljoprivredu Holger Krej je rekao da srpska poljoprivreda treba da se suoči sa izazovima kao što su podizanje kvaliteta i bolja diverzifikacija.

On je istakao da je u Srbiji udeo poljoprivrede u BDP oko 10 odsto i da se poslednjih nekoliko godina beleži održiv rast izvoza od oko 20 odsto.

Kako je dodao, to je bitan broj koji se ne može naći kod mnogo zemalja u regionu. Prema njegovim rečima, direktna plaćanja poljoprivrednicima jesu potrebna, ali ne idu u prilog investicijama, već predstavljaju prepreku restrukturiranju.

Krej je ocenio da do sada Srbija zaostaje u kreiranju fondova i podsticajnih mera, ističući da je kvalitet podrške poljoprivredi bitniji od kvantiteta i brže dovodi do rezultata, naglasivši važnost predvidivosti zakonskog okvira, strategije i politike.

"Stalno menjanje odredaba nije dobro, potrebno je višegodišnje planiranje i fokus na rešenja koja su izvan subvencija", naveo je Krej.